

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr E. T. v. d. Born, Helpman (Gr.); Ir B. ter Brugge, Almelo; Dr K. J. Cremer, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogendijk, Dordrecht; Dr D. van Dijk, Groningen; Drs D. J. Galle, Kampen; Mevr. G. Gilhuis-Smitskamp, Mijdrecht; Dr J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr J. van Herksen, Ermelo; A. Janse, Biggkerke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr J. v. d. Linden, Zeist; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Drs Joh. Luijkenaar Francken, Rotterdam; Mevr. J. M. Th. Luijkenaar Francken-Schreuder, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr A. Ringnads, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Wansword; Dr J. Smelik, 's-Gravenhage; Drs H. Smilde, Groningen; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; Dr N. Streefkerk, Wollega; D. Stroo, Bussum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa.; Dr J. Thijs, Zwolle; Dr C. Veenhof, Haarlem; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage; Jan Zwart, Zaandam.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloeddijk 101, Kampen.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f 2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f 7.50 en voor Ned.-Indië f 6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. per regel. — Losse nummers f 0.15.

Zij, die zich thans op ons blad abonneren, ontvangen de tot 1 April a.s. verschijnende nummers gratis.

INHOUD: Hoofdartikel: Eschatologie en prediking. II. — Uit de Schrift: De twaalf Apostelen met Hem. (Luc. 22: 14, 21). — Kerkelijk Leven: Prof. Hepp over de ziel. VI. Prof. Hepp en de „onpersoonlijke menselijke natuur“. Waarom heeft Prof. Hepp in z'n aanklacht iemand vergeten? Nieuwe raadselen. — Even Parkeeren: Het waschbekken en de handdoek. — Pop. Wet. Schetsen: „Het Proces tegen Jezus van Nazareth“. VI. — Muzikale Kroniek: Het „Rock der Psalmen“. IV. — Perschoonw. — Kerknieuws. — Dr H. H. Kuypers jongste aanval op de Theol. School.

HOOFDARTIKEL

Eschatologie en prediking.

II.

De hoofdgedachte van het voorgaande artikel was: alle dagen van deze wereld zijn eschatologisch. Wij mogen derhalve ons leven en ons werk niet abstraheren van het werk Gods in deze wereld. In Christus zijn wij mede-arbeiders Gods, die maar niet wat bezig gehouden worden in afwachting van wat komende is, maar aan wier werken God weder verbonden heeft het komen van de toekomstige eeuw (de aïon meloon). Hij kon ook aan ons werk weer verbinden de toekomstige eeuw, immers het is de Heere Zelf, Die in ons werkt het willen en het werken naar Zijn welbehagen. (Fil. 2: 13).

Wanneer nu de gansche geschiedenis eschatologisch moet gezien worden, kunnen wij ook omschrijven wat eschatologisch preeken is, wat wij daaronder te verstaan hebben. Het bestaat nog niet in het behandelen van eschatologische stoffen. Wij trachten dan voor de gemeente uiteen te zetten, wat de Heere doen zal in het „punt des tijds“. Zoo spreken wij van „lijdensstoffen“, „paaschstoffen“ en zoo zouden wij ook kunnen spreken van „eschatologische stoffen“. Eschatologisch preeken is den mensch als mede-arbeider Gods aan het werk zetten, hem laten beginnen in zijn historisch bestaan-van-heden aan het concrete gebod Gods, gelijk dat mogelijk geworden is in Jezus Christus. Immers het doel van alle evangelie-prediking is het aanbod der genade en verzoening, maar met het bevel om nog heden in te gaan in den wijngaard van den Vader, en weer aan het werk te gaan, omdat deze God en Souverein en Vader niet veranderd is, en nog immer van den mensch vraagt, wat Hij eenmaal in 't paradijs geeischt heeft.

Wij zouden dan ook kunnen zeggen, dat alle prediking eschatologisch moet zijn: de oproep, dat er weer een mogen is (gerechtvaardigd in Christus) dat er weer een kunnen is (geheiligd in Christus) en dat het moeten onveranderd is gebleven (wie heeft dien zal gegeven worden en hij zal overvloedig hebben, maar wie niet heeft, van dien zal genomen worden ook wat hij heeft).

En nu mag, geloof ik, gezegd worden, dat onze prediking over het algemeen niet „ingesteld“ is op dezen eschatologischen genaderoop, heden weer in Christus den ouden mensch af te leggen en den nieuwen mensch aan te doen, en weer te keeren tot dat, wat van den beginne was, en weer te werken in verbondsgemeenschap met Hem, die ons vandaag den aïon melloon beloofd heeft in Christus Jezus. Is dit wederkeeren niet het-zich-bekeeren? Onze prediking wordt evenwel maar al te veel geconstrueerd van uit — wat ik noemen wil — het „hemel-schema“. Zij heeft

tot hoofdgedachte gekregen den hemel, het zalig heengaan, het in den Heere sterven. Dit is het schoonste wat van een mensch gezegd kan worden: „in Jezus ontslapen“. Ik herinner mij een vraag bij kerkvisitatie of er ook zegen was op de bediening des Woords en deze vraag werd aldus nader toegelicht, of wij ook in de gemeenten hoorden van geloofsverzekerdheid op het sterfbed. Onze prediking bewijst, dat wij van het christendom gemaakt hebben een christendom-van-straks. Christus krijgt pas eigenlijk betekenis voor ons als wij sterven, en de glorie van Zijn werk daar gaan wij pas van genieten in den hemel. De hemel is op deze wijze het eindpunt van ons verlangen geworden. En wie vermoet zich nog met wat nog daarna komt — de antichrist, de wereldafbraak, het geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus. Zulks past niet in dit „hemel-schema“. En onderwijl verbazen wij ons, dat er ondanks het „vele en goede preeken“, zoo weinig blijdschap en geloofs-verzekerdheid gevonden worden, en dat zooveel als pelgrims op weg naar de Godsstad strompen in plaats van loopen zonder moede te worden. Ja wij verbazen ons zoozeer, dat indertijd in het „Calvinistisch Weekblad“ artikelen verschenen met als opschrift: „Zijn wij doodgeprekt“.

En van dit hemel-schema moeten wij verlost worden (Als ik goed zie voert dit „hemel-schema“ ons regelrecht naar het Barthiaansche kamp). De prediking moet uitgaan van den evangelischen oproep in Christus het leven aan te pakken naar de wet Gods, om alzoo met Christus erfgenamen der wereld straks te zijn. De blijdschap moet gepredikt worden, dat zulks weer kan in Hem. De verkiezing moet gepredikt worden vandaag weer mede-arbeiders Gods te zijn. De glorie moet gepredikt worden van een wereld, die verlost is, en waarin Christus dagelijks triumfeert. De verantwoordelijkheid moet gepredikt worden, dat buiten Christus het leven dood is en geen mensch „heeft“, wanneer hij voor Zijn rechterstoel verschijnen moet. Zijn „deel“ is dan buitenste duisternis. De belofte moet gepredikt worden, dat de HEERE als de Getrouwe en Waarachtige met ons mede-optrekt, en ons doet volharden tot het einde. Wij behoeven ons niet bezorgd te maken voor ons „deel“ met Christus (Ik ga heen om U plaats te bereiden Joh. 14: 2), wij moeten ons bezorgd maken om het woord van Christus: die is mijn broeder en mijn zuster, die daar doet den wil des Vaders. Van alles, wat gehoord is, is dit nog het einde van de zaak: vrees God en houd Zijn geboden, Pred. 12: 13.

Wie zóó preekt, preekt eschatologisch. Hij roept op tot het dienen van den HEERE in deze wereld, tot gehoorzaamheid om weder in te gaan in het werk Gods, nu in Jezus Christus. Hij behoeft het oordeel niet te vreezen een gemeente dood te preeken, want hij maakt ernst in de prediking met het „Zoo gij Mijn sleem dan heden hoort“. De harten moeten nu openbaar worden, gehoorzaamheid of ongehoorzaamheid aan dezen evangelischen oproep. Onder zulk een prediking krijgt niemand gelegenheid om zijn keus uit te stellen, om te zeggen „straks“, het is nog tijd genoeg; het hemel-schema ontnemt aan het Woord Gods juist zijn klem en kracht.

En de vrucht van deze eschatologische prediking? Wel zij zal alleruist deze zijn: geloofs-blijdschap en geloofsverzekerdheid komen met deze prediking mee. Wij doen vandaag, alsof wij het zijn, die geloofsverzekerdheid moeten bijbrengen. Wij verbazen ons, dat zij niet komt na zooveel preeken er over. Maar zij komt met de schriftuurlijke prediking mee. Immers deze roept den mensch op tot het werk in het koninkrijk Gods. En God de HEERE versterkt den werker in Zijn koninkrijk. Hij, de Souverein en Vader doet de geloofsverzekerdheid meegroeien met

de werken des geloofs. Fil. 2: 13 is in dit verband zeer leerzaam. De geloovige mede-arbeider zal deze waarheid ook beamen. De werkelijkheid klopt hier met de Schriften. Wij moeten geloovig preeken d.w.z. den evangelischen oproep doen hooren, gelijk boven omschreven. God de Heere schenkt geloofsverzekerdheid aan ieder, die Hem gehoorzaamt en tot Zijn dienst ingaat. Dat is de belofte aan elken werker. Hij maakt deze belofte ook waar. Laten wij dan in de prediking oproepen tot geloof en bekeering om vandaag in Christus de verzoening aan te grijpen, en in Zijn kracht weer het gebod te doen, onder de rijke belofte nu met Hem den aïon melloon te bereiken. Naar Gods eigen belofte zal dan groeien de geloovige levens- en werkgemeenschap, welke ook vast verzekerd is van de genadegiften Gods in Jezus Christus, en welke ook zeer begeerig is naar de vaste spijs, hetwelk is Zijn Woord. Laten wij weer eens precies vragen, wat God ons in de bediening des Woords heeft toevertrouwd. Het preeken zelf is ook een geloofswerk.

De vrucht van deze eschatologische prediking? Zij zal m.i. ook deze zijn, dat de zelfbeproeving of het zelfonderzoek weer komt ter plaatse, waar zij hoort. Is de „kenmerken-prediking“, waarover veel gesproken en geschreven wordt, niet een gevolg van ons „hemel-schema“? Wie mag nu zeggen, dat hij straks in zal gaan, wie mag nu gelooven, dat hij met Christus alles zal beërven? Immers naar dit hemel-schema wordt de mensch niet opgeroepen tot geloofsgehoorzaamheid in het heden, waaruit vanzelf moeten groeien zijn geloofswerken, zijn „kenmerken“, van Christus te zijn, en in geloofsgemeenschap met Hem te arbeiden in deze wereld, en te hopen op den aïon melloon.

Maar de prediking, welke de genade en verzoening vandaag stelt en het gebod om te werken, deze prediking geeft nu aan de zelfbeproeving haar rechte plaats. Want deze is er nu elken dag in het leven van den mede-arbeider Gods. De „kenmerken-prediking“ wil zeggen, wie gelooven mag. Zij wil tenslotte doen, wat God alleen werkt in de bediening van Zijn Woord. Zij overschrijdt de grenzen. De eschatologische prediking zegt: wie geloof, vertoont ook vruchten des geloofs, Cat. 24. Zij predikt: Uw zelfbeproeving of gij in het geloof zijt, is er elken dag, omdat gij elken dag met Christus te doen krijgt. Die u Zijn geboden oplegt. Zij predikt: gij wordt al werkende verzekerd, al werkende komen de vruchten des geloofs, al werkende herkent gij in uw leven de trouw van den God des verbonds. Die u volharden doet tot het einde. Wie zóó preekt, moet gelooven, dat er komen zal een koninklijk priesterdom, dat opvast in genade en kennis, dat zich laat bevelen door Christus den Heere, dat de zelfbeproeving kent, omdat het ernst maakt met de geboden Gods, dat vruchten des geloofs vertoont als genadewerk Gods aan dit koninklijk priesterdom, en dat in die vruchten herkent de eeuwige trouw van den God der verkiezing. De „kenmerken-prediking“ wil o zoo ernstig zijn, maar zij mist de klem van het concrete gebod Gods om HEDEN in Zijn wijngaard te werken, om in Zijn wijngaard de vruchten des geloofs te vertoonen. De kenmerken-prediking wil mij zekerheid geven aangaande straks (hemel-schema) en ik moet vandaag zeker weten, dat ik Christus achterna loop, Die mij ten eeuwigen leven vergadert.

Ik geloof, dat wij met deze dingen ernst moeten maken. De eschatologie heeft ons alles te zeggen voor de prediking. Wij worden vandaag aan het werk gezet. Maar dan groeien wij ook met de werken mee. Dan moeten wij vandaag ook uit de werken verzekerd worden, of wij van Christus zijn. Dan moet de aïon melloon al schooner en al krachtiger ons gaan wenken, naarmate wij in den aïon houtos werken tot Gods eer. Maar dan moet